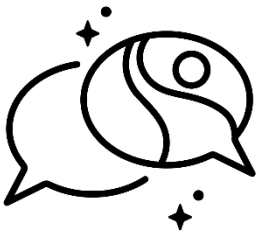
Poniżej znajdziesz scenariusze lekcji, które pomogą Ci przygotować zajęcia z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych „Przygoda z Pablo Superbananem".

Pamiętaj, że nasze materiały edukacyjne i ćwiczenia możesz także wykorzystywać pojedynczo i niezależnie od siebie.

Na końcu znajdziesz również pomysły na zabawy i zadania do wykorzystania na kolejnych zajęciach.

Temat: Przygoda z Pablo Superbananem

Przedmiot: Edukacja wczesnoszkolna

Klasa: I–III

Cele główne

- Rozwijanie świadomości związku między codziennymi wyborami a życiem rolników w krajach globalnego Południa;
- Kształtowanie postaw proekologicznych i szacunku dla środowiska;
- Wzmacnianie postawy odpowiedzialnego konsumenta;
- Zrozumienie idei sprawiedliwego handlu.

Cele szczegółowe

Uczeń i uczennica:

- rozwijają spostrzegawczość, umiejętność logicznego myślenia i kojarzenia faktów;
- wyrażają własne opinie i porównują życie dzieci w Polsce i w krajach globalnego Południa;
- rozwijają kreatywność;
- rozwijają myślenie przyczynowo-skutkowe;
- rozwijają motorykę małą.
- rozumieją pojęcie sprawiedliwości.

Potrzebne materiały (do wydrukowania): książeczka „Pablo Superbanan" i zestaw ćwiczeń (1 strona A4 zadrukowana obustronnie) – **uwaga** ćwiczenia wymagają skserowania dla wszystkich osób w klasie przed zajęciami.

Czas trwania: 45 minut

Forma: dyskusja, praca w grupach, praca indywidualna

Zadanie 1. Historia Pablo Superbanana

Przygotuj książeczkę pt.: „Pablo Superbanan". Na początek możesz wprowadzić uczniów i uczennice w historię, którą zaraz przeczytacie:

Czy wiecie kto zajmuje się uprawą roślin potrzebnych do wytworzenia produktów z certyfikatem Fairtrade? Tak jak u nas uprawą jabłek czy ziemniaków zajmują się rolniczki i rolnicy, tak samo w krajach globalnego Południa uprawiają oni rośliny, z których powstają produkty Fairtrade. Wspólnie przeczytamy historię Pablo Superbanana i dowiemy się, jak wygląda uprawa bananów w Ekwadorze oraz na czym polega certyfikat Fairtrade, który jest oznaczeniem Sprawiedliwego Handlu.

W historii Pablo co jakiś czas czekają na Was zadania i ciekawostki. Nie przegapcie ich!

Po przeczytaniu historii omówcie ją. Możesz skorzystać z poniższych pytań pomocniczych:

- **Czym zajmują się rolnicy i rolniczki na plantacji bananów?**

Odpowiedź: Dbają o banany, nawożą je, chronią przed szkodnikami, grzybami i chorobami roślin.

- **Dlaczego rolników nie było stać na remont szkoły?**

Odpowiedź: Ponieważ dostają za mało pieniędzy za swoją pracę, ponieważ inni rolnicy wycinają lasy, żeby uprawiać więcej tanich bananów, ponieważ inni rolnicy używają szkodliwych substancji chemicznych, przez co ich banany są tańsze niż banany Palomy.

- **Co było niesprawiedliwego w tej historii?**

Odpowiedź: To, że Paloma zarabiała zbyt mało pieniędzy za swoją wymagającą pracę. To, że dzieci Palomy nie mogły chodzić do szkoły, bo budynek był w złym stanie i nie nadawał się do prowadzenia lekcji.

Zakończenie zadania:

Podsumuj lekcję i wyjaśnij, że każdy może przyczynić się do sprawiedliwego traktowania rolników i rolniczek, którzy dostarczają nam banany i inne produkty, nawet z odległych zakątków świata:

Jak myślicie, kto ma wpływ na to, czy Palomę i innych rolników będzie stać na godne życie, stosowanie ekologicznych nawozów i posłanie dzieci do szkoły?

Również My, jako konsumenci i konsumentki, wybierając w sklepach produkty ze znakiem Fairtrade możemy przyczynić się do tego, aby rolniczki i rolnicy w krajach globalnego Południa otrzymali sprawiedliwą wypłatę.

Spójrzcie na znak Fairtrade – z czym Wam się kojarzy? Tu nie ma dobrych i złych odpowiedzi, puśćcie wodze fantazji!

Podpowiedź: znak Fairtrade symbolizuje postać rolnika z uniesioną ręką na tle nieba i zielonego pola uprawnego.

Zadanie 2. Superbohaterowie w akcji! – zostajemy świadomymi konsumentami

Teraz gdy znacie już historię rolników z globalnego Południa, Pablo chciałby prosić Was pomoc. Czy podejmiecie wyzwanie i zostaniecie Superbananami?

Przed zajęciami zrób kopię ćwiczeń dla każdego ucznia. Rozdaj uczniom i uczennicom zestawy ćwiczeń, poproś o zgięcie kartki na pół wzdłuż przerywanych linii, a następnie poproś o ich podpisanie na pierwszej stronie. Wyjaśnij, że dzisiaj Pablo opowie nam o tym, skąd się bierze jedzenie oraz jak Fairtrade wpływa na życie rolników z krajów globalnego Południa.

Przebieg zajęć:

Ćwiczenie 1.

Pablo przebył do Was długą drogę, podczas której trochę stracił kształt. Pomóżcie mu odzyskać formę łącząc kropki z cyferkami w odpowiedniej kolejności!

Ćwiczenie 2.

Czy produkty wyglądają jak składniki, z których są zrobione? Możesz, wytłumaczyć, że gdy pieczemy ciasto, używamy różnych składników takich jak: jajka, mąka, cukier, proszek do pieczenia, mleko. Jednak w gotowym produkcie ciężko odróżnić od siebie te składniki. Nie da się rozróżnić jajka w gotowym cieście, prawda?

Tak samo wiele produktów, które znajdziemy na półkach w sklepie zostało stworzone z różnych składników.

Waszym zadaniem jest rozwiązać labirynt i przejść drogę od składnika do produktu, który jest z niego wytwarzany.

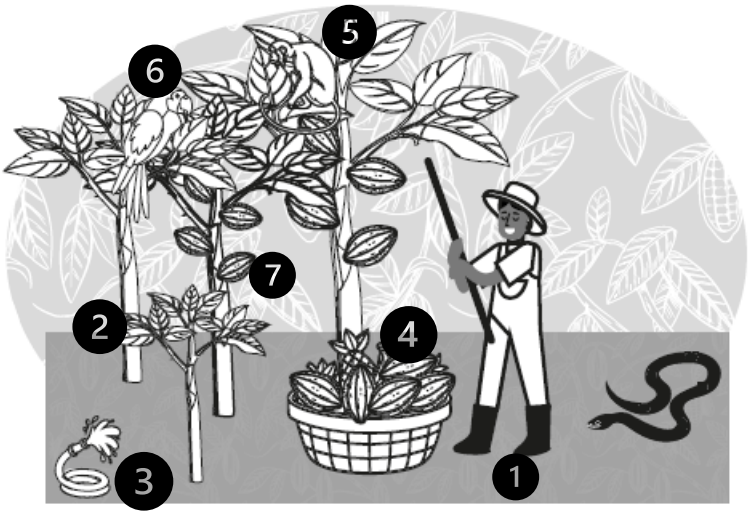
- Bawełna – torba na zakupy
- Ziarna kakao – czekolada
- Liście herbaty – herbata w torebce
- Trzcina cukrowa – kostka cukru

Czy wiesz, że?

Z niektórych składników można wytworzyć wiele produktów. Na przykład z ziaren kakaowca może powstać czekolada, kakao do picia, a nawet masło kakaowe wykorzystywane w produktach do pielęgnacji ciała!

Ćwiczenie 3.

Zobaczcie, jak wiele Pablo dzisiaj zrobił! Znajdźcie różnice między dwoma obrazkami. Pierwszy obrazek przedstawia standardową plantację kakao. Drugi pokazuje uprawę kakao na zasadach Fairtrade.

Różnice:

1. Kalosze. Na uprawach kakao można spotkać niebezpieczne węże! Środki ochronne, takie jak kalosze, chronią rolników przed ukąszeniami. Zakupy sprzętu rolniczego lub ubrań roboczych są często finansowane z premii Fairtrade.

2. Brak chemikaliów. Dzięki wsparciu Fairtrade rolnicy ograniczają użycie chemicznych środków, które są trujące dla środowiska i uczą się jak dbać o uprawy w bardziej naturalny sposób.

3. Woda. Rolnicy mogą wykorzystać premię Fairtrade na instalację nawadniającą. Dzięki temu zużywają mniej wody, co jest korzystne nie tylko dla rolników, ale też dla środowiska.

4. Ananas. Fairtrade zachęca rolników do uprawy większej ilości różnych roślin na tym samym terenie. Pozwala to ograniczyć wycinanie lasów pod tereny uprawne.

5. Małpa oaz 6. Ptak. Dzięki ochronie środowiska zwierzęta nie muszą opuszczać terenów uprawnych.

7. Owoc kakaowca. Dzięki inwestycjom w gospodarstwa i lepszemu zarządzaniu uprawami rolnicy mogą zbierać większe plony, czyli zbierać więcej kakao na tym samym terenie.

Ćwiczenie 4.

Czy pamiętacie historię o Palomie? Czy wyremontowana szkoła wygląda podobnie do Waszej? Możecie wrócić na chwilę do obrazka w książce i poszukać podobnych elementów.

Wytłumacz uczniom i uczennicom, że życie nasze i osób w innych krajach często się różni, ale jest też wiele elementów, które nas łączą. Jednym z takich elementów jest to, czego potrzebujemy, aby wieść spokojne i szczęśliwe życie.

Poproś dzieci o uzupełnienie szlaczków, które połączą Palomę z rzeczami, które kupiła. Zastanówcie się, czy Wy lub Wasi rodzice również kupujecie te rzeczy?

Zakończenie zadania:

Gratulacje! Udało Wam się wykonać wszystkie zadania Pablo, teraz możecie pomagać mu w opowiadaniu o produktach Fairtrade! Oficjalnie zostajecie Superbananami.

W nagrodę możesz rozdać dzieciom zmywalne tatuaże i naklejki. Możesz też zachęcić je do narysowania swojej maski superbohatera lub ilustracji kolejnych przygód. Podzielcie się z nami efektami Waszej misji!

Zdjęcia rysunków oraz ukończonych zadań możecie wysłać na adres: info@fairtrade.org.pl

Zadania dodatkowe

Zachęcamy, aby do historii Pablo Superbanana wracać również na innych zajęciach w czasie roku szkolnego. Poniżej znajdziesz kilka pomysłów na zadania dodatkowe.

Zadanie 1. Zielone i żółte

Czy wiesz, że niedojrzałe banany są zielone? Często właśnie w takiej postaci są zrywane z drzew, a dojrzewają w podróży z krajów globalnego Południa. Wskażcie po 5 rzeczy w waszej klasie, które są zielone, a które są żółte. Czy owoce w Polsce również zmieniają kolor podczas dojrzewania?

Zadanie 2. Pocztówka do Pablo

Pablo bardzo się za Wami stęsknił! Właśnie wybrał się w podróż po krajach globalnego Południa. Chciałby dowiedzieć się, co najbardziej lubicie jeść oraz skąd pochodzą te produkty. Może uda mu się je odwiedzić podczas podróży.

Stwórzcie pocztówki do Pablo i narysujcie Wasze ulubione jedzenie oraz sprawdźcie, skąd pochodzi. Możecie również stworzyć jedną wspólną pracę z Waszymi ulubionymi produktami. Zdjęcie pocztówki możecie przesłać do Pablo na adres: info@fairtrade.org.pl

Zadanie 3. Jak to powstaje?

W tym zadaniu waszym celem będzie dowiedzieć się, jak powstaje dany produkt. Stańcie w kole, weźcie ze sobą piłkę Fairtrade i wybierzcie dany produkt np. filiżanka herbaty.

Waszym zadaniem będzie rozbicie przygotowania filiżanki herbaty na kolejne kroki. Ale uwaga! Zaczynacie od końca.

Pierwsza osoba mówi więc: **filiżanka herbaty**

Druga osoba zastanawia się, co musimy zrobić wcześniej: **włożenie torebki herbaty do filiżanki**

Trzecia osoba: **zagotowanie wody na herbatę**

Czwarta osoba: **Pójście do sklepu po herbatę**

Piąta osoba: **Przywiezienie herbaty do sklepu**

I tak dalej… Nie martwcie się, jeśli pominiecie jakiś etap. Historia może być bardzo szczegółowa lub bardzo ogólna, wszystko zależy od Was! Spróbujcie tego ćwiczenia z czekoladą, bananami lub bawełnianą koszulką.

Zadanie 4. Czy to sprawiedliwe?

W Polsce wiele osób dba o nasze bezpieczeństwo i przestrzeganie naszych praw. Niestety nie wszędzie na świecie tak to wygląda. Część osób musi żyć i pracować w trudnych warunkach. Czy myślicie, że to sprawiedliwe? Poniżej znajduje się kilka zdań pokazujących, jak wygląda życie rolników i ich rodzin w krajach globalnego Południa na uprawach standardowych oraz uprawach Fairtrade. Zastanówcie się czy te sytuacje są sprawiedliwe. Literką (F) zostały oznaczone uprawy z certyfikatem Fairtrade.

Uczniowie i uczennice mogą głosować przez podniesienie ręki (np. Lewa – to niesprawiedliwe, prawa – to sprawiedliwe). Możesz też przygotować ruchową wersję tego zadania: wyznacz miejsce w klasie gdzie dzieci mogą się swobodnie poruszać. Przedziel je na pół np. przy użyciu taśmy. Po jednej stronie umieść kartkę z napisem to niesprawiedliwe (lub kciukiem w dół) a po drugiej z napisem to sprawiedliwe (lub kciukiem w górę). W tej wersji dzieci głosują, przemieszczając się na jedną z dwóch stron po przeczytaniu zdania.

Czy to sprawiedliwe?

- Pracownicy zarabiają tak mało, że nie stać ich na jedzenie;
- Rolnicy chodzą na szkolenia, aby mogli lepiej prowadzić swoje gospodarstwa (F);
- Pracownicy pracują tak długo, że nie mają w ogóle wolnego czasu.
- Pracownik musi pracować nawet wtedy, kiedy jest chory.
- Pracownicy mają odzież ochronną i potrzebne narzędzia do pracy (F);
- Robiąc zakupy w sklepie możesz sprawdzić, skąd pochodzi ten produkt;
- Kobiety zarabiają mniej niż mężczyźni;
- Dzieci muszą pracować, żeby pomóc rodzinie się utrzymać;
- Jeśli pracownik złamie nogę w pracy ma prawo do płatnego urlopu i opieki lekarza (F);

- Kobiety są zwalniane z pracy, jeśli zajdą w ciążę;
- Dzieci mogą chodzić do szkoły (F);
- Rolnicy otrzymują pieniądze, za które mogą np. wybudować studnię (F);
- Pracownicy używają szkodliwych, chemicznych nawozów.
- Rolniczki mogą mieć na własność swoje gospodarstwo i nie są zależne tylko od swojego męża. (F)